

Parlamentul
Republicii Moldova

DBY-07 nr. 156
24 martie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 51 din 03.03.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și menționează următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și a Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

3. Potrivit notei informative, scopul acestuia constă în determinarea condițiilor de plată a consumatorului deconectat de la sistemul centralizat de încălzire.

4. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Ținând cont de obiectul de reglementare al proiectului de lege, relevăm că pe lângă avizul Guvernului Republicii Moldova, care va conține și opiniile Ministerului Finanțelor, Ministerului Energiei, este necesară efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, potrivit art. 35 alin.(1) din Legea nr. 100/2017.

De asemenea, reținem asupra necesității avizării proiectului de lege de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova, în temeiul art. 5 alin.(1) din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică.

5. Menționăm că, Nota informativă la proiectul de lege nu corespunde

exigențelor stabilite la art. 30 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și nu este întocmită conform modelului stabilit în anexa nr. 1 din lege.

6. Suplimentar, menționăm că în conformitate cu prevederile art. 34 din Legea nr. 100/2017, autorii proiectului asigură efectuarea expertizelor juridice, financiare, științifice, sau a altei expertize prevăzute de legislație, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ. Reiterăm că, astfel de expertize nu au fost asigurate de autorii proiectului.

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. Cu referire la **Art. I** din proiect, care propune completarea art. 18¹ din Legea nr. 105/2003 cu alineatele (4)-(6), comunicăm că aceasta este un act normativ cu caracter de general, care conține norme juridice aplicabile tuturor raporturilor în domeniul protecției consumatorilor, motiv pentru care nu este oportun a se completa Legea vizată cu norme juridice speciale, aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați.

Mai mult, activitățile specifice sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, menite să îmbunătățească eficiența energetică a întregii economii sunt reglementate în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, aceasta fiind o lege specială în raport cu Legea nr. 105/2003.

Prin urmare, raporturile juridice dintre unitățile termoelectrice sau cele dintre unitățile termoelectrice și consumatori sunt clar definite în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și actele secundare emise întru implementarea legii respective.

2. La **Art. II** din proiect se propune modificarea art. 42 din Legea nr. 92/2014, propunându-se o nouă redacție pentru alin.(12) și completarea articolului cu alineatul (13).

a) Astfel, potrivit pct. 1 de la Art. II din proiect, se propune ca *”în cazul în care deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică a fost deja efectuată, precum și consumatorul care este proprietarul apartamentului (încăperii locuibile în cămine) a instalat altă sursă de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăperea în perioada de iarnă la un nivel de cel puțin + 18 °C, el este scutit de la plata pentru încălzire prestatorului de servicii – furnizorului energiei termice”*.

Subliniem că, scutirea de la plata pentru încălzire prestatorului de servicii vine să asigure prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 4/2022, prin care au fost declarate neconstituționale prevederile pct. 8, 8¹, 8², 8³, 8⁴ și 8⁶ din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002.

Subliniem că modificarea propusă de autori nu este sustenabilă prin prisma scopului Hotărârii Curții Constituționale nr. 4/2022, întrucât nu

este în corelare cu prevederile pct. 59, 60, 61, 69, 71, 74 și 76 din Hotărâre. Or, la pct. 61 din Hotărâre, *Curtea acceptă că obligația de a plăti pentru încălzirea care trece prin țevile comune impusă persoanelor ale căror apartamente sunt deconectate total sau parțial de la sistemul centralizat de încălzire poate fi considerată ca realizând scopul legitim al împărțirii sarcinilor financiare legate de costul încălzirii spațiilor comune ale blocurilor (e.g. subsoluri, etaje tehnice, scări, holuri etc.) dacă există și sunt încălzite.*

În partea ce ține de menționarea temperaturii pe care trebuie să o asigure consumatorul urmare a deconectării de la sistemul colectiv, reținem că acest fapt urmează a fi reglementat prin regulamente, metodologii aprobate prin hotărâre de Guvern, în conformitate cu prevederile consemnate la art. 14 alin.(2) din Legea nr. 100/2017.

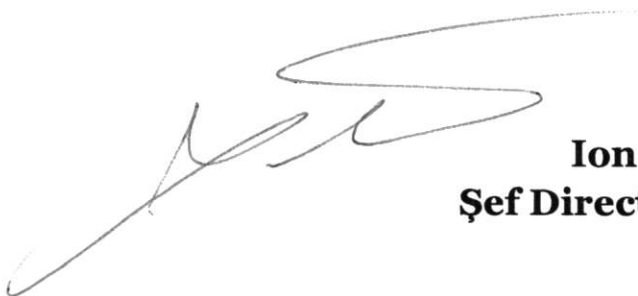
Astfel, în temeiul art. 42 alin.(12) din Legea nr.92/2014, legiuitorul a delegat Guvernului competența de a reglementa condițiile de deconectare a instalației de utilizare a energiei termice de la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică.

b) Este de notat că, Legea nr. 92/2014, la art.5 "Noțiuni principale" identifică două categorii distincte de sisteme: „sistem centralizat de alimentare cu energie termică” și „sistem colectiv de alimentare cu energie termică”. În proiectul supus avizării la Art. I se operează cu noțiunea de „sistem centralizat de încălzire”, însă la Art. II cu noțiunea de „sistem colectiv de alimentare cu energie termică”. Potrivit Notei informative al proiectului, scopul acestuia este de a scuti consumatorul debransat de la energia termică furnizată prin sistemul centralizat de alimentare cu energie termică de la plata serviciului de încălzire care erau prevăzute la pct. 8¹ din Anexa nr. 7 la Regulamentul enunțat.

Prin urmare, constatăm că proiectul nu asigură respectarea cerințelor cu referire la terminologia utilizată statuată la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, dar și a pct.81 din Hotărârea Curții Constituționale nr.4/2022 care dispune că, *”În acest sens, Curtea constată că aplicarea imediată a prezentei hotărâri ar permite o repartizare dezechilibrată a plăților, inclusiv pentru spațiile comune, în cazurile de deconectare integrală sau parțială de la sistemul centralizat de încălzire. Din acest motiv, pentru a evita producerea consecințelor menționate, Curtea consideră necesar să amâne efectele prezentei hotărâri”.*

3. Menționăm că, proiectul urmează a fi reevaluat în vederea asigurării cerințelor de claritate, calitate și accesibilitate obligatorii proiectelor de acte normative. În acest context, remarcăm Hotărârile nr. 26/2010 și nr.26/2016 ale Curții Constituționale a Republicii Moldova, care stabilesc că norma de drept trebuie să corespundă celor trei criterii de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate, iar "la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate".

În concluzie, întrucât soluțiile legislative propuse în proiectul de lege nu au fost coordonate cu cadrul juridic existent, în temeiul art. 3 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, considerăm necesar reevaluarea inițiativei legislative.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex.: Olga Barbălată,
Tel. 820-183